Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 64. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 22-го БЕРЕЗНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MARCH 22, 1978 No. 64. VOL. LXXXV.

ГОЛОВНА КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ УНС ПЕРЕВОДИТЬ РІЧНУ ПЕРЕВІРКУ МАЙНА, ДІЛОВОДСТВА ТА ОРГАНІЗАЦІЙНОГО СТАНУ УНС

Джерзі Сиmі. — В понеділок, 20-го березня, тут в приміщеннях Головної Канцелярії Українського Народного Союзу почалася передбачена статутом звичайна річна, цим разом уже передконвенційна перевірка майна, діловодства та організаційного стану цієї великої братської установи. Перевірку переводить обрана конвенцією Головна Контрольна Комісія в складі: мгр Іван Геврик з Вінніпегу, мгр Іван Винник з Ню Йорку, проф. д-р Богдан Гнатюк з Філядельфії, о. Іван Ващук з Торонта та д-р Іван Скальчук з Філядельфії, розділивши між собою перевірку поодиноких відділів та ділянок активностей УНСоюзу. Свою перевірку почали головні контролери вже минулої суботи на оселі УНСоюзу Союзівці біля Кергонксону. Перевірка триватиме протягом цього тижня.



Головна Контрольна Комісія УНС. Сидять (зліва): д-р Іван Скальчук, о. Іван Ващук, мгр Іван Геврик, мгр Іван Винник, проф. д-р Богдан Гнатюк.

Мгр Володимир Рак найменований на віцепрезидента Чейс Мангеттен банку

Ню Йорк. — Мгр Володимир Рак, відомий зі своєї громадської і, зокрема, пластової активности, був найменований на віцепрезидента Чейс Мангеттен Банку, одної з наймогутніших фінансових установ метрополії і країни.



Мгр Володимир Рак

Мгр Володимир Рак народився 52 роки тому в Західній Україні. Під час Другої світової війни, разом з десятками і сотнями тисяч інших українців, опинився на Заході, спершу в Мюнхені в Німеччині, де здобув середню освіту і почав та закінчив економічні студії. Переїхавши в 1949-му році на постійне поселення в ЗСА, він на відомому зокрема своїм департаментом економічних наук в Нюйоркському університеті продовжував свої студії і завершив їх дипломом магістра в 1956-му році. В тому ж році поступив на працю в Чейс Мангеттен Банку, в якому в 1970-му році був промований на відповідальний пост асистента скарбника, в 1972-му році підвищений на пост другого віцепрезидента і тепер уже на пост віцепрезидента.

Мгр Володимир Рак відомий, зокрема, як пластовий діяч, колишній станичний Ню Йорку та голова Станичної Ради, діловод господарки й фінансів Крайової Пластової Старшини, член Крайової Пластової Ради, член Головної Пластової Ради та від довшого часу голова Перевірної Комісії пл. оселі „Вовча Тропа". Володимир Рак і його дружина Анна, яка тепер є головою 83-го Відділу Союзу Українок Америки, є батьками двох синів, Ігоря, який цього року кінчає медичні студії на Колюмбійському університеті та поступає на резидентуру в діточому шпиталі у Філядельфії, й Андрій, який цього року кінчає студії на Колюмбійському університеті та починатиме правничі студії. Обидва сини, подібно, як їх батько, активні в Пласті.

Слід згадати, що мгр Володимир Рак був членом Екзекутиви Т-ва Української Кооперації, головою Батьківського Комітету Школи Українознавства, є членом Т-ва Українських Інженерів, Українського Інституту Америки й від раннього 1950 року, враз з цілою родиною, є членом Українського Народного Союзу.

Мгр Володимир Рак рівнож є членом багатьох американських професійних установ, таких як: Бенк Адміністрейшен Інститут, Амерікен Акавнтінг Ассосіейшен, Текс Сосайєті оф Ню Йорк Юніверсіті й Ню Йорк Юніверсіті Алюмнай Фдерейшен та інші.

Заповідають відзначення 35-річчя створення Української Дивізії

Ню Йорк-Філядельфія, (О. Л-ий). — Центральні відзначування 35-річчя створення Української Дивізії у 1943 р. відбудуться з рамени Головної Управи Братства кол. вояків 1-ої Української Дивізії Української Національної Армії та Крайових Управ Братства ЗСА і Канади в суботу й неділю, 13 і 14-го травня 1978 р. на оселі УНС Союзівка.

Програму святкувань намічено та устійнено на спільних нарадах поширених Президій Головної Управи Братства та Крайової Управи ЗСА, що відбулися 29-го січня в Ню Йорку та 25-го лютого у Філядельфії під проводом голови Головної Управи д-ра Романа Дражньовського.

У програмі ювілейних відзначувань намічено в суботу, 13-го травня, о 2-ій год. по пол. поширене ювілейне пленарне засідання Головної Управи Братства з участю представників Крайових Управ ЗСА і Канади та поодиноких Станиць, а після того о 6-ій год. вечора Ювілейний Бенкет та від 9-ої години вечора дивізійні вечорниці до гри оркестри „Дніпро" кол. дивізійника О. Строцького.

Ювілейний Бенкет почнеться словом відкриття та дивізійним апелем, що його переведе голова Головної Управи Братства д-р Роман Дражньовський, а в дальшій програмі передбачається святочне ювілейне слово редактора „Вістей комбатанта" д-ра Мирослава Малецького з Торонта, короткі привіти центральних і крайових організацій й установ та мистецька програма в оформленні Ореста Гого-Слупчинського з участю дивізійних мистецьких сил.

В неділю, 14-го травня, перед полуднем буде відслужена Служба Божа в намірені українського народу й війська з участю кол. воєнних капелянів Української Дивізії та панахида за поляглих і померлих вояків Дивізії.

В часі обидвох днів буде відкрита Дивізійна Виставка знімок, картин та видань.

КАРТЕР ПЕРЕСТЕРІГАЄ МОСКВУ ЩОДО ЗБРОЄННЯ І ВТРУЧАННЯ В СПРАВИ ІНШИХ КРАЇН

Вінстон-Сейлем. — Промовляючи минулої п'ятниці, 17-го березня, у Вейк Форест університеті, президент Джіммі Картер гостро скритикував Совєтський Союз за постійну розбудову своєї військової сили і за те, що сам використовує цю силу, щоб втручатися у внутрішні справи інших країн, зокрема в Африці, як теж заохочує інші комуністичні держави також посилати своїх вояків і дорадників до тих країн. З уваги на те, його уряд вирішив скріпити оборонну спроможність ЗСА в різних ділянках зброї, нуклеарної та конвенційної. Якщо Совєтський Союз продовжуватиме свої заходи, то Америка готова розбудувати нові ракети та підводні човни і не обмежувати скріплення конвенційної збройної сили тільки до Західньої Европи, але також поширити це скріплення на інші обшири, наприклад, в північносхідній Азії, тобто в Японії та Південній Кореї, як теж на терені Індійського океану, Тихого океану, Близького Сходу, Південної Америки тощо — заявив Президент.

Зазначуючи, що постійна розбудова Москвою військової сили та втручання в справи інших країн послаблюють вигляди на дальший розвиток політики детанту, президент Картер сказав, що ЗСА та союзники також використовуватимуть свою економічну та технологічну перевагу, щоб протиставитися постійному зростові мілітарної сили Совєтського Союзу. Америка далі готова співпрацювати з СССР щодо міжнародного розброєння, виміни науковим знанням і на економічному відтинку, але якщо Москва продовжуватиме використовувати детант для поширення своїх впливів, то ЗСА готові застосувати всі можливі засоби, щоб протиставитися Совєтському Союзові.

Як вказують коментатори, це перший раз, що президент Картер пов'язав зріст військової сили СССР з питанням економічної, наукової та іншої співпраці ЗСА зі Совєтським Союзом.

У присутності секретаря оборони Гаролда Бровна, д-ра Збігнєва Бжезінського, головного дорадника Білого Дому для справ крайової безпеки, секретаря торгівлі Хуаніти Крепс і його дружини, Розалинн, президент Картер сказав понад 2.000 слухачам, що доручив Департаментові оборони швидким темпом розбудувати „крилаті" та „пересувні" ракети, як теж скріпити летунську та морську оборонну спроможність ЗСА, підкреслюючи, що постійний зріст військової сили Совєтського Союзу змусив його уряд перевести „основну перевірку" оборонних плянів ЗСА та союзників з Північно-Атлантійського Союзу (НАТО).

Продовжуючи старання щодо нового договору з Москвою відносно обмеження стратегічної атомової зброї, його уряд не допустить до однобічного послаблення сили Заходу і тому продовжуватиме свою тісну співпрацю з НАТО та іншими державами вільного світу у всіх ділянках — кількакратно підкреслював президент Картер.

Совєтський Союз дуже скоро і гостро зареагував на цей виступ Президента, бо вже того самого дня, в п'ятницю, 17-го березня, совєтське пресове агенство ТАСС закинуло йому, що він ступив на шлях „погроз і збільшення міжнародного напруження" та що своєю промовою майже відкинув політику детанту. ТАСС твердив, що президент Картер неправильно насвітлив закордонну політику Совєтського Союзу та відступив від дотеперішньої політики Вашінгтону розв'язувати спільні проблеми шляхом співпраці і переговорів.

Два дні пізніше, в неділю, 19-го березня, газета „Правда", офіціоз компартії Совєтського Союзу, продовжувала гостру критику п'ятнецевого виступу президента Картера, твердячи, що його заяви „затруюють міжнародну політичну атмосферу" та мають на меті збуджувати недовір'я та ворожнечу до СССР.

ЗСА закликають Москву до переговорів в справі космічних ракет

Вашінгтон. — Не зважаючи на поважні застереження з боку Департаменту оборони, уряд президента Джіммі Картера звернувся до совєтських властей із закликом, щоб обидві надпотуги вже в квітні ц. р. розпочали переговори в справі заборони космічних ракет, які мають спроможність і завдання збивати сателіти, що їх запущено в міжплянетарні простори для наукових чи мирних цілей.

Департамент оборони настоював, щоб ЗСА раніше розбудували свої власні винищувальні космічні ракети, подібні до совєтських ракет типу „Асат", а щойно тоді почали переговорювати в тій справі з Москвою, бо факт, що Совєтський Союз вже має такі ракети, а Америка ні, на думку Пентагону, дає Москві перевагу у переговорах.

ФРАНЦУЗЬКИЙ НАРІД НЕ ДОПУСТИВ ЛІВИХ ДО КЕРІВНИЦТВА ДЕРЖАВОЮ, УРЯДОВІ ПАРТІЇ ПЕРЕМОГЛИ У ВИБОРАХ

Париж, Франція. — Як уже коротко інформовано в попередньому виданні „Свободи", урядові партії у Франції здобули остаточну перемогу у виборах, які відбулися двома рундами — 12-го і 19-го березня ц.р., а французький нарід категорично відкинув намагання бльоку лівих, до якого входять також комуністи, здобути владу в країні шляхом леґальних виборів при допомозі нашвидку руку змонтованої коаліції. Понад всякі сподівання і передбачування опитних інституцій, французькі виборці віддали свої голоси проурядовим партіям майже в усіх округах і тим самим виявили довір'я до теперішньої політики президента Валери Жіскара д'Естена, вирікшися коротко перед голосуванням експериментів, що їх заповідали ліві партії, які могли перетворити Францію в політичний й економічний хаос, чого, очевидно, не бажає собі велика більшість французів. Проурядова коаліція Жіскара одержала досі (заморські голоси ще не підраховані) 288 на усіх 491 місць у парляменті, в порівнянні зі 199 місцями, що їх здобули ліві партії. У відходячому парляменті проурядові партії мали 298 місць до 177 лівих. Деякі дрібні поміркoвані ліві і незалежні партії, які розпоряджають дуже малою кількістю голосів, не входять до політичних бльоків, але вони дуже часто голосують за урядовими проєктами і тісно співпрацюють з урядом, головно в економічній, культурній, науковій та інших ділянках. Перемога у виборах проурядових партій була такою несподіванкою для всіх, що політичні спостерігачі і пресові коментатори покищо здержуються від коментатування виборів, не знаючи на яку стати. Основною мабуть причиною прогри лівих — і у тому усі коментатори погоджуються — було те, що французький нарід не хотів бачити комуністів при владі і тим самим покарав також соціялістів, а головно велику Соціялістичну партію Франсуа Міттеранда, яка, надіючись на виграшу, пристала до коаліції з комуністами. Новий парлямент фактично не втатить багато своїх раніших послів, обраних на це становище ще в 1973 році. Загально припускають, що після прогри лівих, почне також розпадатися ліва коаліція, бо дрібні соціялістичні партії побачили, що спільно з комуністами вони практично ніколи не прийдуть до рішаючого голосу. Роберт Фабре, лідер малої радикальної лівої партії, вже відтягнув свою групу з лівого альянсу, довідавшись, що деяка кількість соціялістичних виборців, зумисне голосували за урядовими партіями, щоб тільки не допустити комуністів до влади. Коментатори вказують при тому на сильну волю президента Валери Жіскера д'Естена, який від початку передвиборчої пропаґанди поборював дефетизм в народі, а головно серед французької провідної верстви, яка дала себе обманути виборчою пропаґандою, сильно форсованою комуністами і соціялістами та дослідними інституціями, які заповідали не тільки перемогу лівих, але також цілковите відсунення від влади право-центрових політичних партій. Жіскар, щоб зупинити цю лявіну апатії і зрезигнованости, кількакратно заявляв, що він навіть у випадку перемоги лівих залишиться при владі і пробуватиме формувати уряд меншости. Прем'єр-міністер французького уряду Реймонд Барре, який заявив, що у Франції „переміг розум", виступив на телевізійній програмі і закликав французький нарід до співпраці з урядом, щоб спільними силами знову двигнути змісця французьку економіку. Жіскар, як припускають коментатори, намагатиметься тепер відірвати поміркованих соціялістів від керованого комуністами бльоку і включити їх до керівництва державою. Лідер Комуністичної партії Жорж Марше вже визнав перемогу проурядового бльоку, кажучи, що більшість перемогла, але Комуністична партія, мовляв, буде й в будучому продовжувати змагання дійти до влади шляхом демократичних виборів. Він заповів також зміцнення лівого яльянсу, який складатиметься з тих партій, які захочуть співпрацювати з комуністами.



Валери Жіскар д'Естен

Альдо Моро все ще перебуває в руках терористів

Рим, Італія. — Колишній прем'єр-міністер італійського уряду, а тепер голова найбільшої урядової Християнсько-демократичної партії Альдо Моро, якого схопили терористи в п'ятницю, 17-го березня ц.р., все ще перебуває в руках „червоних ґвардистів", які в заміну за звільнення вимагають від уряду випущення на волю 15-ох членів тієї терористичної групи в Туріні, які в понеділок, 20-го березня, мали стати перед судом за поповнені ними злочини в минулому. Теперішній прем'єр уряду Джуліо Андреотті, не зважаючи на те, що Альдо Моро є чоловим політичним діячем і лідером його власної партії, не погодився на звільнення терористів і наказав судові продовжувати процедуральні справи, пов'язані зі засудом „червоних ґвардистів". Тимчасом тисячі поліціянтів і військовиків інтенсивно шукають за Альдо Моро і його схопленими. В пошуки включені також спеціяльні гелікоптери, поліційні собаки, окремо школені для таких цілей поліційні частини і парашутисти, але покищо без жадних вислідів. Терористи натомість й далі погрожують вбивством Альдо Моро, якщо не будуть виконані їхні вимоги. В розшуках за терористами беруть також участь західньонімецькі спеціялісти для поборювання тероризму, які приїхали до Італії на бажання Андреотті і за дозволом канцлера західньонімецького уряду Гельмуда Шмідта. Поліційні чинники в Римі підозрівають, що деякі німецькі терористи, які раніше належали до банди Баадера-Майнгофа, брали участь у схопленні Моро.

В акцію звільнення Альдо Моро включився також папа Павло VI, який закликав понад 20,000 вірних, що зібралися на площі св. Петра до молитов за звільнення колишнього прем'єра і повернення його до родини. Папа засудив при тому усі форми тероризму і апелював до „червоних ґвардистів" звільнити Альдо Моро.

УКРАЇНСЬКІ ПОЛІТИЧНІ В'ЯЗНІ В ОБОРОНІ РІДНОЇ МОВИ

Ню Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР). За кордон продісталися коротенькі вийнятки з дуже вимовного для сучасного становища українського народу самвидавного документу, в якому повідомляється про утворення в Мордовських таборах гуртка для плекання та оборони української мови. Ці вийнятки звучать:

„Повідомляємо про утворення першого гуртка Товариства оборони української мови, сприяння її чистоті та її увічненню.

Становище української мови в усіх галузях політичного, суспільно-економічного, наукового, культурного та релігійного життя — катастрофічне.

Конституція СРСР не визначає української мови державною, не сприяє її розвиткові... Ми доводимо до відома, що ми створили перший гурток Товариства (оборони української мови) в умовах концтабору спеціяльного режиму.

Осадчий, Ребрик, Романюк, Тихий, Євграфов

Листопад, 1977
Концтабір політичних в'язнів
Сосновка, Мордовія

Конґресменка Мілліс Фенвік допомагає ген. П. Григоренкові

Нюарк, Н. Дж. — Щоденник „Ди Стар Леджер" помістив у числі газети з 17-го березня ц. р. ширшу інформацію Юрія Вірта про те, що конгресменка Міллісент Фенвік, республіканка з 5-го виборчого дистрикту в Ню Джерзі, допомагатиме ген. Петрові Григоренкові одержати назад совєтське громадянство, щоб він міг, згідно з його бажанням, повернутися до Совєтського Союзу. Конґресменка Фенвік окреслює совєтське поступування, як „жорстокий удар" для високовідзначеного героя Другої світової війни. „Генерал Григоренко, — заявила конгресменка Фенвік, — прибув до цієї країни з медичних причин. Він не виступав публічно, не влаштовував пресових конференцій, не зраджував своєї країни". Ген. П. Григоренко, — пише Ю. Вірт, — українець з походження. Він був нагороджений орденом Леніна й іншими відзначеннями в часі своєї військової служби, а в часі боїв був два рази ранений. На початку грудня 1977 р. він приїхав до Ню Йорку, щоб відвідати сина Андрія і піддатись операції в одному зі шпиталів в Ню Джерзі. Видатний дисидент в СССР відмовився після свого приїзду до ЗСА від публічних виступів і дискусій про совєтські проблеми. Тому несподіванкою для всіх було рішення Верховної Ради СССР, підписане головою Президії Леонідом І. Брежнєвим, про відібрання Григоренкові громадянства. За причину в совєтській арґументації подається, що ген. Григоренко „наніс багато шкід для совєтського престижу". У вівторок, 14-го березня ц. р., подібну тактику совєти застосували до Мстислава Ростроповича, відомого челіста і диригента, та його дружини Галіни Вішнєвської, співачки-солістки, позбавивши їх обидвох совєтського громадянства. Це вказує, що СССР й далі веде боротьбу проти дисидентів, культурних діячів і інтелектуальної верстви взагалі, яка не погоджується з політикою режиму. „Я написала до совєтського амбасадора Анатолія Добриніна і просила його, щоб уряд СССР передумав своє рішення відносно ген. Григоренка", — заявила конгресменка Фенвік, яка пообіцяла й далі працювати в напрямі продовження візи для Григоренка.

Американець виграв „самоварну справу" з СССР

(ст.). — Йосип Дубицький, який виємігрував із СССР 1920-го року до ЗСА, закінчив фармацевтичну школу при університеті в Теннесі і тепер живе в Гартфорді, Конн. Два роки тому він з жінкою відвідав СССР і в Москві купив для дочки самовар з жовтої міді за 85 рублів (110 дол). Митні службовці на московському летовищі сказали Дубицькому, що він не може забрати з СССР самовара до ЗСА, бо це „антична річ". Якщо хоче, може передати самовар комусь із совєтських громадян. Якщо ж того не зробить, власті держатимуть самовар у себе протягом 30 днів, а опісля передадуть його для ліцитації. „Добре", — сказав Дубицький, — „задержіть собі самовар, але поверніть мені стільки грошей, скільки я заплатив". Жінка стала шепотом вговорювати Дубицького, щоб залишив усю справу боротьби за самовар. Дубицький відповів, що буде боротися до „самого кінця". Вернувшись до ЗСА, він вислав телеграму до президента Картера й одержав листа від д-ра Вілемса, директора бюра при департаменті ЗСА для зв'язків із СССР. Вілемс писав, що він дивиться на справу з самоваром досить безнадійно. Проте, Дубицький продовжував своє змагання за самовар і вислав у цій справі листа до „самого" Брежнєва. В листі він писав: „Ваш уряд звертався до ЗСА, щоб вдержувати дружні зв'язки з обома народами в рамках відпруження. Я не думаю, щоб спосіб, в який обійшлися зі мною службовці СССР, сприяв відпруженню. Після того, як я покинув рідний край більше ніж 56 літ тому, я не знав нічого про той факт, що самовар там тепер належить до антиків. В тих часах, як я покинув СССР, самовари були на столі їдальні як звичайна річ. Прошу повернути самовар, або повернути всю ціну, яку я за нього заплатив."

Три тижні опісля Дубицький одержав з московського летовища чек на 110 долярів і 92 центи.

Населення світу переступило 4 більйони

Ню Йорк. — Демографічна Річна Книга Об'єднаних Націй, яка вийшла з друку минулого тижня, інформує, що від половини 1975-го року до половини 1976-го р. населення світу зросло на 77 мільйонів осіб і перевищило 4-більйоновий рівень. Протягом того часу населення світу зросло на 1.9 відсотка і якщо така швидкість зросту продовжуватиметься, то в 2013-му році буде вже біля 8 більйонів людей.

Найшвидше зростає населення країн Африки, бо з 47-ох держав того континенту в 37-ох річний приріст населення становив 2 відсотки, а у 9-ох з них цей приріст виносив 3 відсотки, або більше.

Із 36-ох европейських країн у 27-ох з них річних приріст населення виносив менше ніж один відсоток.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Терор в Европі

В Італії, Західній Німеччині, Голляндії та деяких інших країнах Европи розповсюджується червоний тероризм. До голосу починають приходити терористичні сили лівих екстримістів — в Західній Німеччині ,,Червона армія на Заході'', в Італії ,,Червона бригада'', в Голляндії ,,Воїни миру'' — слабі, мабуть, чисельно, але здисципліновані і сильні своїм фанатизмом та божевільним прагненням: за допомогою насильства й терору над представниками ,,капіталістичного ладу'', за допомогою вбивств, бомбових замахів, схоплювання впливових політичних діячів та подібних терористичних актів зліквідувати в Европі сучасний демократичний лад і завести на практиці своєрідну диктатуру свого, чітко неокресленого терористичного ладу, який вони називають ,,новим справедливим соціялізмом''.

Спочатку концентрація терористів скерована була на Західню Німеччину, яку Москва, протектор груп в Західній Европі, вважає сильним заборолом проти комуно-московської інвазії. Там доконано цілий ряд терористичних замахів, схоплювань закладників, переважно з-поміж політичних діячів, які закінчувались переважно вбивствами, як у випадку західньонімецького індустріяліста Г. Шлеєра, аж поки не увірвався терпець теперішньому канцлерові Гельмутові Шмідтові, який обмежив рухи скрайньо-лівих екстремістів до мінімуму і надав більше повновластей західньонімецькій поліції у поборюванні тероризму взагалі. Після розгрому терористичної групи Бадер-Майнгофа частина терористів, зазнавши невдачі із захопленням літака, перенеслась до інших країн Европи, зокрема Голляндії, Італії і Франції, де вони провели цілий ряд терористичних актів в Римі, Туріні, Ліворні, Ґенуї, Венеції, Больонії, Міляні та інших містах. Вершком терористичної діяльности італійської терористичної ,,Червоної бригади'' було схоплення в четвер, 16-го березня ц. р., провідного члена Християнсько-демократичної партії Альдо Моро і замордування в білий день на вулицях Риму його п'ятьох охоронців. Альдо Моро, як відомо, був п'ять каденцій прем'єр-міністром італійського уряду і загально вважається за одного з найспосібніших політичних діячів Італії. Терористи в заміну за звільнення Моро домагаються випущення з в'язниць 15-ох їхніх колеґ, які очікують в Туріні на засуд за поповнені ними злочини. Поліційні чинники Італії стверджують, що терористи вжили совєтської автоматичної зброї. Колишній президент Джузеппе Сараґат й інші політичні діячі Західньої Европи назвали цей терористичний акт найбільшою трагедією Італії від часу Другої світової війни.

Німецька преса назвала новочасних червоних терористів психопатами. Проте, на Заході вперто відмовляються назвати речі їхнім власним іменем і показати пальцем на справжніх спричинників злочинів, комуно-московських імперіялістів, які всякими засобами підсичують існуючі форми терору на Заході і допомагають йому міцнішати і розвиватися. Деякі аналітики не без слушности називають червоних терористів ,,виразниками модерного фашизму'', бо теперішні терористи так дуже подібні до вчорашніх фашистських бригад і їхніх методів боротьби проти ,,капіталістичної демократії''. І Захід, якщо хоче зберегти свою систему волі і демократії, мусить змобілізувати усі засоби до боротьби з тероризмом, негативним явищем нашої доби. Молоді треба показати правильний шлях у житті і вказати пальцем на спричинника зла. Інакше її використають чужі сили, душителі свободи багатьох поневолених народів.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ

БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

І. Вовчук

МОСКОВСЬКА ЕКСПАНСІЯ І РОДЕЗІЙСЬКЕ ЗАВУЗЛЕННЯ

(1)

Роздмухування і всебічна підтримка національно визвольних війн стали головним засобом політичної стратегії Кремля в країнах африканського континенту. Розпалюючи збройні конфлікти на території Африки, наводнюючи країни цього континенту військовою амуніцією з ,,дорадниками'', большевицькі стратеги в московській пропаганді обвинувачують за всі напруги в Африці імперіялізм Заходу, а найбільше американський. А через систему своєї пропаганди перед Вашінґтоном ставиться запит: Чи навчились його політики чомусь у В'єтнамській війні? Запит драстичний і прикрий.

Коли спостерігати за зовнішньою політикою ЗСА, а зокрема в ,,найгорячіших'' частинах африканського континенту вчора і нині, доводиться ствердити, що з в'єтнамського конфлікту вашінґтонська політика не зробила належних висновків. У В'єтнамській війні замість того, щоб за два-три тижні розгромити ворожі сили, мавши цілковиту можливість, вели політичну війну, тупцювались і закінчили тим, що залишили величезні запаси зброї й військової амуніції ворогові. Боялися ризика, а без нього немає перемоги та й будь-якого успіху.

Пригадується виступ покійного президента Джонсона, в якому він на чийсь запит про тупцювання у В'єтнамській війні емотивно відповів: ,,А звідкіль ми знаємо, а може в них є домовлення з Китаєм про допомогу''. Оце ,,а може'' причинило поразку у В'єтнамській війні, а нині воно створює розгубленість американської політики перед фактами ґльобальної політичної експанзії кремлівського ханату ЦК КПСС. Сучасну політичну стратегію експансії в Кремлі назвали ,,Програмою Миру''. Суть її Л. Брежнєв окреслив так: ,,Повна перемога соціялізму у світі неминуча. І за ту перемогу ми будемо боротись, не шкодуючи сил'' (,,Правда'' 3.31.1971)''. Виходячи з такого заложення, кремлівські стратеги большевизму опрацювали й пляни. Засоби і способи для здійснення їх різні, залежно від політичних, соціяльних і національних умов. Для Західньої Европи вони більш-менш мирні, в парляментарних змаганнях за владу. Для африканських країн та й всього т. зв. ,,третього світу'' — через захоплення влади силою у ,,визвольній'' національній і расовій боротьбі.

До нової фази своєї політики ґльобальної експансії большевицьке керівництво СССР старанно готувало матеріяльно-технічну амуніцію, наполегливо і дбайливо обробляючи кадри в дусі пролетарського інтернаціоналізму. В психологічній обробці кадрів прийнято засаду про те, що в головних центрах капіталістичного світу вже дозріли умови для переходу до соціялізму. В багатьох капіталістичних країнах накопичилось багато суперечного вибухового матеріялу. Його вистачить, щоб розірвати оболонку капіталістичного панування. ,Все залежить від уміння використати існуючі можливості'', писав секретар, що відає справами комуністичних партій поза СССР, Б. Понамарьов (,,Правда'' 3.18. 1971 року)''. Слухняна ,,образованщина'' ту тезу обробляла, безугаву твердячи про обреченість капіталізму і закономірний розквіт соціялістичної системи та її переваги.

Конференція в Гельсінках з її Заключним Актом, яку старанно й наполегливо готували кремлівські стратеги ,,Програми Миру'' під керівництвом генерального ,,миротворця'' Л. Брежнєва, була складовою частиною в стратегії ґльобальної експансії. Завершанням її було: закріпити за московським царством уже здобуті території, підопічні країни Східньої Европи, і дати можливості леґального просування ідей совєтського інтернаціоналізму і появи в запілля капіталістичного світу. Београдська конференція, про яку багато писала московська преса, дає всі підстави твердити про успішне виконання поставлених завдань.

Стратеги большевицької ,,Програми Миру'', іґноруючи будь-які зобов'язання, чимало зробили в Західній Европі для політичної невтралізації її. На конференції, щоб не гнівити Москви, майже не згадували про право націй, поневолених і підопічних у московському царстві, а мляво й дуже делікатно згадували про безправство людини, не заікнувшись ні словом про нього у висновках, на які так і не спромоглися через спротив московської делеґації. З великого гомону про оборону ,,прав людини'' мало що лишилось. Після Конференції в Кремлі, мабуть, слово ,,право людини'' викреслять з свого політичного лексікону. Голова московської делеґації Ю. М. Воронцов недарма заявив кореспондентові ,,Правди'': ,,Ми з вдоволенням відзначаємо, що на Београдській зустрічі Заключний Акт було оборонено від усіх спроб його ревізувати''.

[Продовження буде]

Д-р Михайло Козак

НАМ ТРЕБА ДОБРЕ ПРИЗАДУМАТИСЯ

II

Історія нашого поселення в цій країні має багато доказів, які свідчать, що велике число молоді покидає рідну громаду перш за все тому, що у неї бракує прив'язаности до рідної Церкви, її обряду і української спадщини. За це явище основну вину несе наше власне середовище. Часті міжусобиці, наклепи і ворожнечі, питомі для багатьох наших громад, багато цьому сприяють і відганяють наших молодих людей якнайдальше від української громади. На нас спадає найбільша вина чому наша молодь не чує багато доброго про все, що наше. Такі розмови, що в церкві не є добре, священик не є добрий, громадські діячі не є добрі, наші установи не є добрі, все це збуджує в нашій молоді відразу, нехіть і небажання залишатися дальше при громаді, в якій вони виростали. Буває і так, що самі батьки використовують своїх дітей для підривання або перешкоджування в праці, яка їм з одної чи другої причини не подобається. Коли молодь все це бачить чи чує, чи може вона мати прив'язання або любов до того, що ми називаємо ,,наше рідне''.

Авторові цих рядків попала в руки застрашаюча статистика про стан нашого організованого релігійного життя в Америці.

Католицька адресна книга (Кетолік Дайректорі) подає, що ,,Дієцезія візантійського обряду (Юкрейнян Ґрік Кетолікс)'' в 1950-му році, нараховувала в ЗСА 302.775 вірних. Менше ніж було в 1900-их роках, коли відрахувати закарпатців!

Офіційний Католицький Довідник накладом П. Дж. Кеннеді пише, що в 1972-му році Українська Католицька Митрополія в ЗСА нараховувала 284.678 вірних. Знову застрашаюче число. За 22 роки наша Церква в Америці зменшилася на 18.097 вірних. Коли взяти під увагу, що це сталося після приїзду до цієї країни 85-тисячної української політичної еміграції, то це свідчить, що у нас не все є впорядку. Де подівся природний приріст, що його бачиться в кожному культурному народі? Такого приросту немає тільки там, де проти народу ведеться фізичний ґеноцид.

Мавши перед нами цю сумну статистику, чи не варто нам призадуматися над причинами цього невідрадного стану? Чи не варто розглянутися за новими шляхами для самозбереження нас як етнічної групи, яка своїми надбаннями збагачує не тільки українську культуру, але також культуру цієї країни? Може гуртування всієї нашої молоді при Церкві зможе завернути цю шкідливу тенденцію відходу молодого покоління від його матірнього коріння. Нам не треба боятися, що це може стати загрозою для існування світських молодечих організацій. Між іншим, завданням цих організацій повинна бути також праця в напрямі притягування своїх ровесників до українського середовища, ядром якого є Церква. Не можна забувати, що життя вже не раз показало, що коли немає молоді при Церкві, немає її також в організаціях.

Коли приглянутися до життєвого процесу нашої молодої ґенерації, то видно, що з кожним роком більше з них входять в мішані подружжя, частіше їх розговірною мовою стає англійська мова, мова довкілля, яку вони вивчили краще за українську. Спротив цьому процесові не дав задовільних успіхів. Видно, що самий спротив без належних заходів є засуджений на повний неуспіх. Отже, що нам робити?

Нам треба присвятити більше уваги, щоби вся наша молодь, байдуже до якої організації приналежна, байдуже якою мовою вона краще володіє, байдуже чи це діти еміґрантів, чи вже тут роджених батьків, чи вони діти мішаних подруж чи ні, чи їхні родичі багаті чи бідні, всі вони, перш за все повинні гуртуватися довкруги своєї Церкви.

У нас часто буває, що молодь в тому самому, навіть великому осередку, приналежна чи неприналежна до молодечих організацій себе не знає, бо для них немає такого місця, де вони могли б разом зустрічатися і працювати. Цю проґалину в житті нашої молоді повинна заповнити наша Церква, де не повинно бути поділів, політичних чи соціяльних. Віра в одного Бога і приналежність до української Церкви повинна єднати всіх в одну громаду. Для осягнення цього нам треба виготовити добре обдуманий плян. Треба подбати, щоби була цікава для молоді програма, щоби були відповідні підручники і матеріяли і щоби наша молодь, так як жидівська молодь у себе, могла вивчати свою віру, вивчати і зберігати свій обряд як перлину української духовости, щоби ця молодь зберігала нашу обрядову традицію, що сотками літ кормила українського духа, щоби ця молодь вивчала і зберігала нашу славну минувшину з її багатою культурною спадщиною. В цих бурхливих часах, в часах глибокого морального занепаду всього людства, конечним є піддержувати,

(Закінчення на ст. 3-ій)

І. Дидолич

МІНІЯТЮРНИЙ УКРАЇНЕЦЬ НА КОРОЛІВСЬКІЙ ВИСТАВЦІ

З нагоди срібного ювілею королеви Єлисавети II II СССР вислав на виставку в Музеї Вікторії й Альберта колекцію мистецьких мініятюрних предметів роботи П'єра Шарля Фаберже, придворного ювіліра царської Росії. Фаберж працював для царя Николая II від 1840-го року до упадку Романових. Він був по походженні француз-ґугенот, а помер на засланні 1920-го року.

Фаберж створив цілу колекцію пречудових мистецьких писанок, мініятюрних людей, між ними українського селянина та тварин. Є там манюсенькі щурі з сірого агату з діямантовими хвостиками у скляних кліточках і багато інших тварин, вирізьблених понайбільше з півцінних каменів. Є прикрашені дорогоцінностями писанки з несподіванками всередині й багато інших прекрасних речей. На виставці є теж предмети з англійської королівської колекції в Сендрінґгемі, з Клівлендського Мистецького Музею, Вірджінського Музею в Річмонді й Волтерової Мистецької Ґалерії в Балтиморі.

Фаберж знав вирізьблювати свої твори з надзвичайною реалістичною точністю, але часом його твори виходили більш як відбитка його артистичної уяви. Так, нпр., курятко з родоніту з оливковими очками в формі яйця. Воно високе на 13 і пів шостих інча, а належить до збірки королеви Єлисавети в Сендрінґгемі. Свої речі прикрашував Фаберж рясно самоцвітами, яких насправді доставляли йому перед поріг його дому цілими відрами. З його робітні вийшла багряна куля величиною 13 1/2 інча, що насправді є індійським слоном, з рожевими діямантовими очима, що дуже принадливо дивляться на глядача. Є там цілі гурти різних тварин, що товпляться мирними гуртками звіринного світу. Є чимало, як вище згадано, писанок, як нпр., писанка з прозірною мозаїкою, яку цар Николай II дав у подарунок своїй жінці Олександрі Федорівні в 1914-му році. Її кістяк зроблений з ніжного оливково-жовтого золота, а мережа з плятини, обсипана діямантами, сафірами, рубінами, смарагдами, топазами, кварцом і рослинними десенями. ,,Несподіванка'', що в середині писанки, це по-мистецьки вкритий емалією п'єдесталь, що підтримує імперську корону, засіяну діямантами, сполученими з манюсенькими профілями царських п'ятерьох дітей. Друга писанка, яку теж дав у дарунок цар Николай II своїй жінці в 1897-му році, вирізьблена кліточка з червоного золота, прикрашена емалією, вкрита лавровими листочками, вкоронована діямантовим хрестиком, крізь який видніє моноґрам цариці.

Анатоль Вовк

ПРО МОВНІ СТАТТІ

Гортаючи сторінки щоденної ,,Свободи'', можна зауважити брак читачевих відгуків на важливі статті, що порушують деякі актуальні та пекучі справи нашого громадського життя. До таких справ належить проблема нашої мовної культури.

Не бачив я, наприклад, відгуків на статтю проф. І. Овечка в справі наладнання співпраці між нашими мовознавцями і утворення ,,мовного синедріону'', який вирішував би спірні та контроверсійні мовні питання (,,Свобода'' з 3 листопада 1977).

Не знайшов я також будь-яких коментарів до критичної та програмової статті ,,Занедбана справа'', пера проф. Марії Овчаренко (,,Свобода'' з 28 XII.1977). У ній авторка обговорює потребу підвищування мовної культури нашого друкованого та мовленого слова, брак модерних підручників української мови, зокрема університетського рівня, та необхідність видавати популярний мовно-літературний журнал. Усі ці заторкнені проблеми безперечно важливі й невідкладні, впродовж двох місяців не знайшли відгуку між читачами ,,Свободи'' крім тематично спорідненої статті п. К. Крупського (,,Свобода'' з I.II.1978), в якій автор аналізує мововжиток радіостанції ,,Голос Америки''.

Дозволю собі, отже, докинути декілька думок до справи видання мовно-літературного журналу. Правда, у нас, на еміграції, вже виходили літературні журнали, які, на жаль, не змогли втриматися, головно, мабуть через недостатню скількість передплатників. Мовно-літературний журнал має, одначе, на нашу думку, ліпші перспективи вижиття та росту. Мовного популярного журналу українці в ЗСА ніколи не мали. Вправді ще в 1971 році оповіщено про підготову до друку періодика ,,Наша Мова'', але ні одно число його не появилося. (Журнал із тотожним заголовком почав був виходити в Мюнхені 1948 року).

У Канаді ця справа виглядає багато краще. Хоч там українська громада й менша як в ЗСА, канадські українці вже 15 років мають Т-во Плекання Рідної Мови, що видає популярно-мовний журнал ,,Слово На Сторожі''. На жаль, скількість передплатників цього видання

(Закінчення на ст. 3-ій)

Ганна Черінь

ГАВАЇ

(2)

Наша ,,бюджетна" кімната виявилась, на Іллінойські стандарти, розкішною. Ми були задоволені, хоч не збирались у ній сидіти. Нам аби чисто переспатись, умитися — та й на сонце, на океан. Не чекаючи до ранку, пішли, навіть побігли на океан.

Коли ми купували своє турне, питали в бюро, чи далеко наш готель від океану. — ,,Недалеко, може півтора бльоки."

,,Ага, певно півтори милі", — скептично вирішили ми. А вголос запитали:

— Але чи є недалеко пляжа, куди ми можемо ходити?

— Аякже, — з ентузіязмом відповіла представниця, — недалеко є Шератон-Вайкікі, і вони нічого проти не матимуть, якщо ви будете купатись на їхній пляжі.

Ми не дуже в це повірили, але справа виявилась багато ліпшою: поперше, наш готель справді був півтора бльоки від пляжі; подруге, за гавайськими законами, всі пляжі належать народові, й ніхто не має права на приватні побережжя. Отже, ми вийшли з готелю й незабаром, в освітленій півтемряві, почули лагідне дихання великого океану... Дехто й купався, а решта людей ходили понад берегом, святково вдягнені в вечірні вбрання: жінки — в квітчастих гавайських довгих сукнях, чоловіки — в сорочках, мальованих гібісками й пальмовими вітами та в білих штанях. Прибережні вулиці кишіли людом, що вештався з ресторану в ресторан, з крамниці до крамниці... Пили тропічні коктейлі ,,Блакитні Гаваї", маі-таі й ,,чічі".

— Що означає ,,чічі"? — спитався один із нас у провідника.

— ,,Чічі" означає ,,циці". Те саме, що ,,Лібфраумільх" (або мамине молоко). А це тому, що воно слабеньке, як мамина моня.

— Не тоді, як випити п'ять склянок...

Наші опікуни порадили нам не лягати спати, хоч і хочеться, а старатися протриматись години до першої ночі, бож по-нашому то буде тільки дев'ята. Інакше прокинетесь о п'ятій ранку, або ще й раніше. Нас на це умовляти не було потрібно. Прилетівши з холодної півночі, ми жадібно кинулись на екзотичне тепло, де все навкруги п'янливо пахло морем, олеандрами, плюмерією, ананасами... Забігли до крамничці на розі нашої вулиці, що торгувала різним крамом, і купили в плястиці фунт нарізаного грубими скибами упродовж свіжого, соковитого ананаса, і тут же, на березі, з'їли. Потім пили сік ґуави. Дехто з наших туристів довідався про тропічні фрукти лише від нас, у зворотній дорозі, але ми ще в Чікаґо все те коштували, бо маємо звичку все нове хоч раз спробувати. Ну, не все: восьминогів або шоколядних мурашок таки не подолаємо...

Японські гості гули, як джмелі. Вночі хтось пробував відчиняти нашу кімнату, напевно, попавши не в свої двері, але почувши наші голоси, відійшов. Таке було і в неділю, але потім японці від'їхали і настала блаженна тиша. В готель ми поверталися лиш наніч; пробували на телевізорі зловити останні новини, а головне — погоду. Не тут то було: з двох станцій, що нам давали на вибір, передавали зарекордовані програми з минулого тижня, якраз ті, що ми вже бачили — переважно, комедії або детективки, а коли, нарешті, ми зловили коротенькі останні вісті, то й те було зарекордоване два дні тому! Друга станція передавала японський фільм. Тут взагалі ніхто не цікавився подіями в світі, навіть погодою, — лиш часом дехто в автобусі сповіщав, що вчора він дзвонив додому і що там так само зле, як і раніш... Газет ніхто з туристів також не читав; усі пірнули в цей нереальний, привабливий світ і забули про все інше.

— Алоґа! — Вітали нас наші ґіди, і цілий автобус здригався від нашої відповіді.

— Відповідайте голосно, дружньо й радісно, — казав ґід, — бо ж цього не зробите, поллється дощ, або посипле сніг. Що? Ви не вірите? Думаєте, я жартую? У нас буває сніг.

Мабуть добре ми кричали ,,алоґа", бо ввесь час температура була 80-85 ступнів, і сонце не ховалося за хмари. Казали нам, коли ми були на ,,великім острові" (Гаваї), що в горах справді буває сніг і тоді можна їздити на лижвах. А взагалі, острів Оагу, з столицею Гонолулу й перлиною міста — пляжею Вайкікі, острів Мауі — це соняшні острови, а Кауаі та Гаваї — рясні дощами, особливо місто Гіло. Там, казали нам, дощить мало не щодня. Порадили взяти плащі й парасолі. Плащів ми не взяли, а парасолю так. Одну на обох. Але, завдяки нашим ,,алоґам", було в Гіло соняшно й тепло, як і всюди. Ми чули від щасливців, що побували тут раніш, ніж ми, що на острові Оагу є автобус, званий ,,The Bus", що за 25 центів обвезе вас навколо цілого острова, з зупинками так довго, як хочете. 120 миль за приблизно 4 години. Так ми і зробили: сіли в ,,бас" і поїхали. Але через які 15 хвилин нам сказали пересідати. Якраз на світової слави ,,шоппінґ-центрі" Ала Моана. Як же пройти повз таку Мекку? Не була б я жінкою!

— Знаєш, Котику, тут є прекрасний ресторан з качкою — пам'ятаєш, нам про це кума Галя розповідала?

Качка качкою, а перш за все сукні й кораловe намисто. Та й деякі сувеніри, подарунки тим, що мучаться вдома в снігах... Після мандрів по 155 крамницях Ала Моани не тільки качка, а й звичайний ,,гатдоґ" смакував би... Звичайно, я не у всі 155 крамниць заходила, бо чоловік не пустив.

А качка таки була добра. Ми купили її цілу, засмажену, в китайськім ресторані, і китайка при нас майстерно порубала її сікачиком на зручні маленькі шматочки. Сіли на ,,бас" і поїхали далі — до Ваймея парку. Гібіски, червоний джінжер, буґанвілії всіх кольорів райдуги, гігантські папороті... На явайській сливі повно плодів і нам запропонували їсти їх, скільки схочемо. Смакує, як наш тернослив, але солодше. Найбільший атракціон в цей день ,,не працював": Ваймея водоспад мав би текти знизу догори, але через бездощів'я він ледве крапав, донизу. Але й без нього було гарно. Взагалі, скільки б людина не читала в енциклопедіях та довідниках, кожний має свою власну уяву про небачені речі. Я знала, що Гаваї — острови, зроджені вулканами, але ніколи не сподівалась побачити там так багато й такі високі гори, до 13,000 стіп. Вони часто затримують хмари й змушують їх виливатись у водоймища поза заслоною, а в долинах сяє сонце. З дощу збираються джерела смачної води — не варто пити кока-коли на Гаваях! Вода тут чудова й свіжа, а якщо бажаєте ще ліпшого, то на кожнім кроці смачні напої з тропічних фруктів. Молода дівчина, що везла нас поїздом навколо парку, пояснила, що папая — третій по значенню фрукт Гаваїв. — А що перший? — Ананаси. — А що другий? — Цукрова тростина.

Ну що ж, вона така молоденька, що їй дозволено тростину зараховувати до фруктів. До біса з ботанікою! А папай тут безліч. Що за чудова рослина! Гарна, струнка, з великим, вирізьбленим листям, родить рано, і вся обвішана плодами... Вона й дико росте, така сама гарна, як і плекана на городі. Чудові також і манґо — величезні, розлогі дерева. Вони саме квітували, а плоди ще не стигли, так що ними не пощастило нам вдовольнитися.

Автобус завіз нас на пляжу ,,Захід Сонця", де ми той захід сонця й провели. Це чудове місце для ,,суфру", маневрування по хвилях на пласкій дошці. Але, хоч ми багато тих дошок бачили — прив'язаних до авт, не бачили за ввесь час ні разу, щоб хто на них гойдався на хвилях. Може, тому, що досить високі були хвилі — до 35 стіп, так що не дуже безпечно... Особливо під час нашого побуту на острові Мауі хвилі ревли й гупали об беріг так, що нам, у готелі над самим океаном, спати не давали...

Вставали ми рано, може о шостій годині, і, поки встане сонце, йшли снідати, шукаючи такого ресторану, де на сніданок дають не ковбаски й стейк, а варену вівсяну кашу. Один такий був недалеко. Кельнерка-гавайка розуміла без слів, що ми не хочемо сидіти довго, не барилась. А в ресторані по підлозі ходили голуби й заглядали нам у вічі, прохаючи їжі. Наші тартинки посипались на підлогу, голуби все підчистили й замітати не треба було. А кельнерка не проганяла голубів, а обережно через них переступала. Любить їх, видно. І за це ми любили її.

На вулиці ще мало люду. Прибиральники возять на колесах свої приладдя, замітають, чепурять пляжі й щедро поливають пальми й квіти. Тут на дощ надія марна. Гавайці люблять їсти, та й не дивно: океан спричинює вовчий апетит, по собі знаємо. Тому гавайці, навіть молоді, повненькі, з животиками, а дехто навіть і з пузом. Муму й вільні сорочки навипуск добре маскують фігуру, а природна гавайська ґраційність ще й додає приваби.

(Продовження буде)

ШАНОВНІ ДЕЛЕҐАТИ Й ДЕЛЕҐАТКИ 29 КОНВЕНЦІЇ УНСОЮЗУ! КОНВЕНЦІЙНА ОРГАНІЗАЦІЙНА КАМПАНІЯ, МЕТОЮ ЯКОЇ Є ПРИДБАННЯ 3,000 НОВИХ ЧЛЕНІВ, ВЖЕ ПОЧАЛАСЯ. ПРОСИМО ВАС ПАМ'ЯТАТИ ПРО „ДЕЛЕҐАТСЬКУ ДЕСЯТКУ" НОВИХ ЧЛЕНІВ! ВАШ ГОЛОС БУДЕ ТИМБІЛЬШ ПЕРЕКОНЛИВИЙ, ЧИМ БІЛЬШЕ НОВИХ ЧЛЕНІВ ВИ ЗОРГАНІЗУЄТЕ ДО КОНВЕНЦІЇ

З праці Відділу ОЖ ОЧСУ в Палатайні

5-го листопада 1977 р. відбулося посвячення організаційного прапора Відділу ОЖ ОЧСУ в Палатайні. Цей день залишиться надовго в пам'яті цілої громади цього міста. Управа ОЖ ОЧСУ під керівництвом голови С. Мороко провела дбайливу підготову цілого свята.

У великій залі СУМА зібралась численна громада та представники Організацій Українського Визвольного Фронту з Чікаґо й околиць, які були свідками гарного церемоніялу посвячення прапора, що ним проводила голова Головної управи мґр Уляна Целевич - Стецюк. Акту посвячення довершив о. Орест Кулик, парох парафії св. Андрія УПЦ в Аддісоні. Хорунжі — Є. Лущак, Г. Которинська, О. Коцко, склали приречення, а куми держали стяжки.

Серед гостей були присутні представники міського уряду на чолі з посадником, які привітали українську громаду з їхнім святом.

Бенкетом провадила Надія Ґоляш. Пояснення англійською мовою давала культурно - освітня референтка Марійка Курпіта.

В мистецькій частині виступав хор ОУВФ „Дніпро" під кер. Ярослава Степанюка, який відспівав дві пісні. Виступало з гарною програмою тріо в складі пань: Филипович, Карасейчук, Масник із парафії св. Андрія. Акомпаньював сумівець П. Гончаров. Пані Г. Которинська деклямувала вірш, присвячений прапорові. Святочне слово виголосила мґр У. Целевич - Стецюк. Представники Організацій вітали Відділ ОЖ ОЧСУ в Палатайні, бажаючи дальших успіхів у творчій праці на суспільній ниві.

Ялинка-Символ

Вперше в історії Палатайну запалено в день Різдва Христового величаву ялинку, присвячену дітям українських політв'язнів. Ялинка стояла в центрі міста, а під нею був великий напис, який пояснював, кому й для чого її присвячено.

Підготову поставлення символічної ялинки провела культурно - освітня референтка М. Курпіта. Пані ОЖ ОЧСУ виготовляли прикраси, яким допомагав різьбар П. Гасюк. Рівнож допомагала молодь СУМ та члени ООЧСУ. Місцевий хор „Дніпро" під керівництвом Я. Степанюка виступив із концертом колядок під ялинкою.

Посадник Палатайну Р. Ґусс привітав численно зібрану українську громаду та передав побажання від усіх мешканців заявляючи, що Україна діждеться свободи та буде самостійною державою. Пані М. Курпіта промовляла англійською мовою, вітаючи посадника міста та всіх співмешканців.

Пояснення про ціль ялинки дала в українській мові Надія Ґоляш. Місцева преса подала знімки ялинки та звідомлення з імпрези.

Н. Ґоляш

НАМ ТРЕБА...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

скріплювати і орієнтуватися на нашу Церкву, яка протягом тисячі років кріпила український нарід своїм духовим кормом, все була осередком нашого життя і розбуджувала у нас почуття краси, гордости і любови до всього, що наше рідне.

Сьогоднішній зматеріялізований світ дає нашій молоді багато спокуси, якій світські організації без морального підкріплення Церкви з її законами не є в силі протиставитися, дарма, що часто намагаються виконати це якнайкраще.

Митрополит Кир Йосиф Шмондюк у проповіді з нагоди його інсталяції на Митрополичий Престіл зробив таке зауваження: „...Нам треба придбати інтенсивнішу й повнішу програму в навчанні Св. Віри й моралі, нашого обряду, нашої мови, культури й традиції. Таку програму слід нам повести у усіх наших парафіях, хоч би й найменших, вечірнім, суботнім чи недільним навчанням та по всіх релігійних товариствах і громадських організаціях. Для цього загального і глибокого просвідчення будемо потребувати допомоги всього мирянства...".

Без сумніву, цю роботу треба перш за все повести серед найширших кругів нашої молоді. Прийшов час, щоби наші громадські провідники в цій країні, наша церковна ієрархія і окремі душпастирі серйозно обміркували справу виховання нашого молодого покоління. Треба виготовити добре обдуману для теперішнього часу програму, для виховання нашої молоді при найстаршій українській установі — Церкві, як запоруку збереження духовної і культурної спадщини наших предків.

Глибоко призадумаймося над загрозою, що немов темна хмара висить над нашим молодим поколінням. Дивімося на дійсність відкритими очима. З застрашаючою скорістю ми губимо багато нашої молоді і ставимо в небезпеку ріст і дальше існування української громади в Америці, як організованої клітини суспільства цієї країни.

ПРО МОВНІ СТАТТІ

(Закінчення зі ст. 2-ої)

така мала, що журнал виходить тільки раз на рік, не маючи фінансової змоги перейти на квартальник чи місячник.

Наскільки більше зрозуміння для проблем мови було на українських землях під польською займанщиною. Коли там пок. проф. Іван Огієнко почав був в 1933 р. видавати мовний журналик „Рідна Мова", він виходив щомісяця. Хоч передплата журналу була, як на тодішній час, висока, він мав чимало передплатників і захоплених читачів, зокрема проф. Огієнко виховав ціле покоління ентузіястів і любителів української мови.

Відома річ, що наша мова тепер під подвійною загрозою — російщення і асиміляції на батьківщині та занепаду і макаронізації в еміграційних умовинах. Цікавий, авторитетний і належно поширений мовно-літературний журнал міг би багато зробити для протидії цим процесам. Тому ініціятиву проф. Овчаренка треба привітати та активно підтримати.

Наприкінці ще одно. За останніх 30 років у нашій пресі було уже чимало мовних дискусій на тему росіянізмів у нашому мововжитку, транслітерації прізвищ і назв, нормалізації правопису, перекладу назви Ю Ес Ей тощо. У цих дискусіях брали участь часто й члени НТШ та УВАН. Не пригадую, одначе, ні одного випадку, щоб ці авторитетні наші академічні установи зайняли будь-яке офіційне становище до обговорювання мовних явищ, не зважаючи на всі заклики дискутантів. Наша громада й надалі спрагнена авторитетного і однодушного слова в мовних справах.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Т-во за Патріярхальний Устрій Української Помісної Католицької Церкви

Відділ Ню Йорк

повідомляє, що

в неділю, 2 квітня 1978 р., о год. 4-ій по пол.

відбудуться

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Т-ВА

у великій залі

Українського Народного Дому в Ню Йорку, Н. Й.

УЧАСТЬ ВСІХ ВШ. ЧЛЕНІВ ОБОВ'ЯЗКОВА

Якщо о год. 4-ій не буде передбаченого статутом відповідного числа членів, Збори відбудуться півгодини пізніше, без огляду на число присутніх.

Проситься всіх ВШ. Членів вирівняти залеглі вкладки, щоб мати право голосу.

Управа Відділу

Метрополітальний Відділ Українського Лікарського Товариства Північної Америки

повідомляє все Членство, що

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ

відбудуться

в суботу, 8 квітня 1978 р., о год. 8-ій веч. в Українському Інституті Америки

2 Схід 79-та вул., НЮ ЙОРК, Н. Й.

ПРОСИМО ДО УЧАСТИ.

УПРАВА

Боффало і околиця!

В неділю, 9 квітня 1978 р., о год. 2:30 по пол. в Українсько-Американському Горожанському Центрі

205 Мілітари Ровд, БОФФАЛО, Н. Й.

відбудуться

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Окружного Комітету Відділів УНС в БОФФАЛО, Н. Й.

в яких повинні взяти участь члени Окружної Управи та Урядовці і конвенційні Делегати на 29-ту Конвенцію УНС наступних Відділів:

40, 87, 127, 149, 299, 304, 351, 360 і 363

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Звіт з діяльности Окружної Управи;
2. Вибір Окружної Управи;
3. Доповідь ЙОСИПА ЛИСОГОРА, головного предсідника УНС;
4. Плян праці на 1978 рік.

У Зборах візьмуть участь:

Йосип Лисогір, головний предсідник УНС

Василь Оріховський, обласний організатор

До участи в Зборах запрошені також члени УНСоюзу та ширше Громадянство.

Роман Конотопський, голова

Марія Гаравус, касир — Іван Гаврилюк, секретар

Окружний Комітет Відділів УНС у Вілкс Беррі, Па.

повідомляє, що

в суботу, 1 квітня 1978 р., о год. 6-ій веч. в залі УКЦерки св. Володимира

при Зерби Авеню, ЕДВАРДСВИЛЛ, Па.

відбудуться

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОКРУГИ

ПОРЯДОК НАРАД:

1. Відкриття;
2. Вибір Президії Зборів;
3. Відчитання протоколу з попередніх зборів;
4. Звіти Управи;
5. Звіт Контрольної Комісії;
6. Дискусія над звітами та уділення абсолюторії уступаючій Управі;
7. Слово головного організатора УНС СТЕПАНА ГАВРИША;
8. Вибір Управи та Контрольної Комісії і плян праці на 1978 рік;
9. Закриття Зборів.

У Зборах повинні взяти участь Відділові урядовці, конвенційні делегати на 29-ту Конвенцію УНС та члени з родинами наступних Відділів:

Нентікок — 29, 319, Бреслав — 30, Вілкс Бері — 99, 223, 278, 282, Едвардсвилл — 169, Сейр — 236.

У Зборах візьме участь —

Степан Гавриш, головний організатор УНС

До участи в зборах запрошується Членство і все Українське Громадянство.

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Роман Дяків, голова — Василь Стефурин, секретар

Катерина Лукач, касир

ПОДЯКА

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п.

МИХАЙЛА ГРАБА

27-го березня 1978 року

будуть відслужені

ПОМИНАЛЬНІ СЛУЖБИ БОЖІ в церкві Пресв. Діви Марії в Мек Аду, Па.; в церкві св. Володимира в Пармельтоні, Па. і в соборі св. Софії в Римі.

Цією дорогою складаємо щиру подяку:

Всечеснішому Отцеві Богданові Левицькому, парохові церкви Пресв. Діви Марії в Мек Аду, Па. і довголітньому парохові української католицької каплиці св. Андрея на Оселі ОДВУ ім. О. Ольжича в Лігайтоні, Па., за відслуження похоронних відправ і за його щирі слова про Покійного.

Дякуємо Управі Оселі ім. О. Ольжича, Церковному Комітетові на Оселі ім. О. Ольжича, Управі 68-му Відд. ОДВУ в Лігайтоні, за зложення вінків на свіжу могилу Покійного.

Дякуємо Членам ЦУ ОДВУ: М. Андрейкові, В. Зулякові, М. Белендюкові, С. Селешкові, членам ОДВУ, УЗХ з Лігайтону, Аллентавну, Філядельфії, Мек Аду, Мавтентап, Поселемцям Оселі, Односельчанам з Канади і Братанкам, і всім Приятелям і Знайомим, що віддали останню прислугу Покійному, з'їхалися на похорон, не зважаючи на сніги і морози 19-20-го лютого 1978 р.

Дякуємо всім Промовцям, які згадали Покійного добрим словом, в похоронному заведенні, під час тризни на Оселі ім. О. Ольжича і в Бавнд Бруку, Н. Дж. Отець Б. Левицький, В. Зуляк, д-р М. Чаповський, інж. М. Белендюк, д-р П. Клюк, Т. Бак-Бойчук, М. Голиць, А. Словік, М. Ящук, М. Хомин, О. Білинський, інж. О. Граб, М. Граб, О. Граб, С. Селешко.

Дякуємо Всім, які зложили пожертви на Служби Божі за душу Покійного. Сердечно дякуємо всім Тим, що замість квітів на свіжу могилу покриту снігом у Бавнд Бруку, зложили свої пожертви на Патріярший Фонд 180.00 дол., на Український Визвольний Фонд 210.00 дол.

Дякуємо похоронному заведенню пана Андрія Овсака в Лігайтоні за щиру і гарну обслугу.

Подяку складають найближчі Приятелі і Опікуни Покійного Михайла Граба до останньої хвилини Його життя. Ми Його любили і поважали як рідного Батька і Діда.

ГАЛИНА, ОЛЯ, ІВАН, ПЕТРО МИДИНСЬКИЙ

Лігайтон, Па.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. Інж. РОМАНА СТЕПАНЯКА

складають на Фонд „ДІТИ ДІТЯМ"

Д-р Іван і Наталія КРУПСЬКІ	$20.00
Роман і Зірка БЕРЕЗИ	20.00

Замість квітів на свіжу могилу Дорогого Друга й Товариша університетських студій

св. п. Д-ра ІГОРЯ ЦИМБАЛІСТОГО

складають 100.00 долярів на Український Науковий Інститут Гарвардського університету

Леонід і Оксана МОСТОВИЧ

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

нашого Незабутнього Професора і Виховника, Голови Почесного Комітету для відзначення Сторіччя Української Академічної Гімназії у Львові

бл. п. проф. д-ра

МИХАЙЛА ТЕРШАКІВЦЯ

який упокоївся в Бозі на 95-му році свого трудолюбимого життя у Філядельфії, Па. — 6-го лютого 1978 року та був похоронений 18-го лютого 1978 р. на Свято-Андріївському цвинтарі в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж. — клонимо наші голови перед Його

СВІТЛОЮ ПАМ'ЯТТЮ.

Замість квітів на Його свіжу могилу, зложили свої пожертви на Ювілейний Фонд УАГ та на видання ЮВІЛЕЙНОЇ КНИГИ, присвяченій Сторіччю цієї школи:

Інж. Степан і Надія Костики	$ 50.00
о. митрат Мирослав Харина	25.00
Роман Кравців	20.00
Д-р Роман Кос	10.00
Мгр Іван Р. Костюк	10.00
Мгр Ярослав Лабка	10.00
Д-р Маркіян Мігоцький	10.00
Мгр Дарія Самотулка	10.00
Мгр Мирон Утриско	10.00
Мгр Ярослав Щербанюк	10.00
Мгр Юрій Вонторський	5.00
Разом	$170.00

Дальші пожертви приймаємо з подякою і їх виказ буде поданий в черговому списку.

ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ СТОРІЧЧЯ УАГ у ЛЬВОВІ

Союз Земель Соборної України — Селянська Партія

з великим сумом повідомляє, що член СЗСУ-СП Центрального Комітету

бл. п.

Проф. ЮРІЙ ЯКОВІВ ДАЦЕНКО

після довгої, тяжкої недуги, 15-го березня 1978 року, відійшов у Вічність, на 83-му році життя.

Покійний народився в Україні на Поділлі, в Гайсині.

ПОХОРОНИ відбудуться в суботу, 18-го березня 1978 р. на цвинтарі Свято-Покрівського Православного Січового Манастиря, Нова Кубань, Н. Дж.

Центральний Комітет СЗСУ-СП

Ділимося сумною вісткою, що дня 17-го березня 1978 року, прийнявши Найсвятіші Тайни, упокоїлася на 89-му році життя, наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМЦЯ й БАБУНЯ

бл. п.

МАРІЯ ТЕРЕСА ЯРЕМАК

ПАНАХИДА — в понеділок, 20-го березня ц. р., о год. 8-ій веч., у похоронному домі Литвин і Литвин, 801 Спрінгфілд Аве., Ірвінгтон, Н. Дж.

ПОХОРОН — у вівторок, 21-го березня 1978 р., о год. 9-ій ранку, з похоронного дому до церкви св. Івана Хрестителя, 719 Санфорд Аве., Нюарк, Н. Дж., а після Заупокійної Служби Божої — на цвинтар св. Андрія в Савт Бавнд Брук, Н. Дж.

Про участь у жалобних відправах, або про молитви за спокій душі Покійної просять:

муж — о. ВАСИЛЬ

доньки: НАТАЛІЯ і РОМАН КРАВЧУКИ

ЗЕНОВІЯ і МИРОН БУРАКИ

внуки: АНДРІЙ, БОРИС, ОЛЕСЬ і РОМАН

Ярослав Падох

Св. п. д-р Володимир Нестерчук



св. п. д-р Вол. Нестерчук

Покійний д-р Володимир Нестерчук був особливою людиною. Вже сам факт, що його втрата глибоко потрясла не тільки місцеву українську громаду, але й крайові сектори громадського життя: політичний, господарський і науковий, свідчить про непересічну вартість Покійника та значення його відходу. Позаноторійним браком відданий і компетентних громадських робітників, мусіли бути особливі причини, що спонукали нашу громаду покликати його до центральних проводів Українського Конгресового Комітету, Централі Українській Кооператив Америки, Організації Чотирьох Свобід України, ОУА „Самопоміч" та Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗСА. Членство в цих організаціях і бажання працювати в них вказує на ширину й глибину його зацікавлення громадським життям, а водночас на його інтелектуальні й професійні ресурси та відданість своїй громаді. У цьому широкому вахлярі громадської активности він набрався багато досвіду, яким щедро обділював установи й людей, з якими працював й вдержував зв'язок. Не тільки в господарських справах його опінія часто вирішувала важливі й контроверсійні проблеми. А спосіб яким він подавав і обґрунтовував свої погляди не лише не зражувати до нього його противників, але й наближувати та робив їх приятелями. Не біймося повторення: д-р Нестерчук був дійсно особливою людиною.

Народився він в родині судового урядовця Тимотея Нестерчука і Марії Чехович у Тернополі 14-го червня 1909 р., де закінчив народну школу (1916-1920) та державну гімназію (1920-1928). Згодом студіював в Торговельній Школі у Львові (1935-1936) та в 1936 р. вступив на правничий відділ Львівського університету, який покінчив 1940 р. Після еміграції на Захід, в Мюнхені, 1946 р. на основі дисертації з Канонічного права здобув диплом доктора прав „кум лявде". В 1947 р. виїхав з родиною до Франції, а 1954 р. виемігрував до ЗСА, де з 1957 р. побіч зарібкової праці, студіював в Нюйоркському університеті бизнесову адміністрацію й в р. 1960 здобув звання маґістра.

Професійну працю розпочав у Центробанку у Львові (1938-1944). Коротко працював на УВУ, на якому викладав церковне право, а з 1950 до часу виїзду до ЗСА працював як головний книговод у Федерації християнських працівників. При цьому брав живу участь у місцевому українському житті, як голова Об'єднання Українців у Франції та керівник видавництва часопису — „Українець". В ЗСА став урядовцем банку Манюфекчирерс Гановер Траст, останньо, як заступник керівника книговедення в міжнароднім відділі.

Д-р Нестерчук залишив дружину Марію, нар. Мицак, колишню учительку, двох синів: Ігоря, який, одержавши в ЗСА ступнень маґістра фінансової адміністрації, працює за своєю професією, й Юрія, докторанта в ділянці астрофізики, який під цю пору є першим керівником бюра УККА у Вашінґтоні. Обидва одружені: Ігор з Анною Петеш,(мають двоє дітей, сина Христофора й доню Олександру), а Юрій з Танею Коршунь.

В ЗСА д-р Нестерчук мимо труднощів із вдержуванням родини (в часі прибуття до ЗСА його сини були в віці 9 і 12 літ) та освітою синів і своїми новими економічними студіями, з давнім відданням став зразу на громадську службу, яку з непослабленою енерґією, мимо свого „пенсійного" віку, виконував дослівно до останніх хвилин свого життя. Крім згаданих громадських постів, він був головою Відділу ООЧСУ на Асторії, основником й фінансовим референтом „Української Опери", членом управи 194-го Відділу УНСоюзу, а особливо головою багатомільйоної, передової Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч" в Ню Йорку. Невідомо де знаходив час на журналістику, зокрема на постійне писання статтей для журналу ОУА „Самопоміч" — й ЦУКА „Наш Світ", членом редакції якого був від років. До того багато читав і занимався філателістикою та нумізматикою, складаючи цінні збірки.

Особливу увагу й труд Покійний присвячував справам української науки, а зокрема Науковому Товариству ім. Шевченка в ЗСА, заступником голови та скарбником якого був до своєї смерти. Хоч економіст за студіями, професією та своїм постом в НТШ, він не був зв'язаний з нашою наукою лише як господарський експерт, охочий допомогти їй у традиційних господарських труднощах. Він глибоко розумів значення науки в житті кожної, зокрема поневоленої нації, особливо ж у час жорстокого поневолення української науки на батьківщині. Щоденні зайняття не вбили в нього тяги до наукової творчости, яка заполонила його в часі студій та викладів на УВУ. Наукою він цікавився й плянував до неї повернутися, зокрема до студій історії нашої Церкви. Першим кроком в цьому напрямі мала бути його запляновaна доповідь на цьогорічнім, осіннім Науковім Конґресі НТШ в Ню Йорку, Любив згадувати свої студії й нерідко повертався в розмовах до актуальних проблем на тлі змагання до завершення нашої церковної організації патріярхатом. Робив це з питомою йому повздержливістю, розцінюючи сучасний стан та зв'язану з ним проблематику в аспекті минулих століть й історії.

Зустрічі й дискусії з покійним д-ром Нестерчуком давали не лише користь, але й велику приємність. Навіть по цілоденній зарібковій праці та щоденних його „рундах" до своєї Кредитівки, дому Визвольного Фронту й нерідко УККА, зустрічі з ним пізніми вечорами та розмови про проблеми НТШ проходили в атмосфері великого спокою, культури й доброзичливости. Найтрудніші проблеми в такій розмові прояснювалися, а їх задовільна розв'язка приходила сама як логічна й справедлива. Яка велика шкода такої людини! Був Покійний справжнім джентелменом, як у поведінці, так у зовнішнім вигляді. Таких, як він, в наш час небагато.

Залишився таким незабутній Володимир Нестерчук до своєї останньої години. В дні смерти прийшов на умовлену конференцію дуже пізно, очевидно, просто зі свого обходу по сусідніх установах. Приніс для обговорення ним виготований балянс за минулий й бюджет на цей новий рік. Говорив про великі пляни НТШ, інвестиційні й видавничі. А потім зірвався й побіг до підземки на сусідньому Астор Плейс. Застав там земляків і на їх очах звалився з ніг без пам'яті, якої не відзискав не зважаючи на поліційну допомогу й лікарську опіку в амбулянсі в лікарні.

Помер, як жив: у невсипущій громадській праці і на ходу, чи радше на льоту. Може жив би довше, якщо б зменшив був вантаж громадських обов'язків й темпо праці. Та чи думав він про це, а й подумавши, чи змінив би спосіб свого життя? Пригадується велика поетеса Олена Теліга, яка зі, здавалося, поетичної дилеми „гаряча смерть, чи тепле умірання", вибрала першу, й цим вибором припечатала своє життя і свою поезію. Хто з нас сумнівається, що Володимир Нестерчук свідомо вибрав не тепле, але гаряче життя. І за це йому наше громадське признання і подяка.

Леся Кисілевська-Ткач

НЕЗАБУТНІЙ ПРОФЕСОР

Із покійним професором Миколою Остап'яком доля не раз нас зводила разом.

Одним із перших споминів, пов'язаних із св.п. проф. Миколою Остап'яком, це образ лавочки в кінці саду під старими липами на парафії у мого стрийка св.п. о. Нестора Кисілевського в родинному селі покійного, Радчі коло Станиславова.

Гарячий, липневий день завмирає у запаху липи. Мої ноги ще не дістають з лавки до землі, але вся моя увага звернена на довгу, тоді мені здавалось, безконечну сільську дорогу... І справді, мої нетерпеливі очікування незабаром закінчуються, бо на обрії з'являються дві сильветки, в яких за хвилину я вже радісно можу розпізнати рухи мого покійного Батька, що залюбки вимахує паличкою, а з ним все усміхнене обличчя його супутника професора Миколи Остап'яка. Я біжу їм назустріч і вже всі разом сидимо на тій же лавочці під липами. Хоча незрозумілі мені їхні наукові розмови, але змішані з шумом та п'янким запахом старих лип, що пам'ятають ще композитора Січинського, з пилом битої дороги, із золотом останніх соняшних променів, підсвідомо закарбовуються у дитячу пам'ять...

Проминули довгі, бурхливі роки і ми вдруге зустрінулись у житті, на руїнах ваґнерівського міста Байройту. Ще не розвіялись добре дими з воєнних пожарищ, ще не засипано ям з повітряних мін, ще всюди повно грузу, а гурт ентузіястів-учителів, враз із Покійним, забажав передати нам — тодішній молоді, що вже стільки пережила в своєму короткому житті, надію на краще майбутнє, передати прадідівські вартості, змагання до самопокращання. І ось — у колишнім, наче сьогодні бачу, — малім німецькім ресторані, де товпляться наші жертви війни, щоб одержати якенебудь посвідчення, що може захоронити їх від насильної репатріяції, в однім кінці стола група учнів вивчає вже латинську відміну, в другім — математичні формули, а нам не стає місця і ми з покійним Професором виходимо в замковий город, бож це година ботаніки і ми тут можемо вчитися пізнавати і любити рослинний світ. Відкидаємо з пам'яті ще вчорашні жахіття війни, насильну працю малолітніх, карні табори, а дехто військову службу чи допомогу їй, і в тім збомбленім замковім городі нагло, завдяки нашому любому Професорові, уповертаємось до нормального стану юности. Покійний з великим вирозумінням улегшує перейти нам цей Рубікон, бо подібні обставини він теж пережив у своїй молодості, коли зі зброєю в руках гімназійним учнем відвойовував волю нашій Батьківщині в рядах УГА, а після невдачі, знову повернувся до шкільної лавки, де зустрів учителем мого покійного Батька. Тож не диво, що легко знаходимо контакт і ми вже одна група — найвища кляса Української пізніше Таборової Гімназії в Байройті. Пригадую... з якою радістю збирали ми тоді ті зільники, з яким ентузіязмом вимітали потім грузи з призначеної нам Ґразершулє, з якою завзятістю пізніше придбали скло на вікна і прикрашували кімнати недавніх ще касарень, з якою жадобою поглочували все знання від наших професорів, бо це робило нас знову повними, юними людьми! З якою гордістю ми склали першу повоєнну матуру, що її завдячуємо тільки таким відданим педагогам, як покійний професор Микола Остап'як.

І знову минуло багато років, багато води проплило в Ротер Майні, і наш любий Професор, переїхавши океан, стає мікробіологом-дослідником на Пенсилвенійському університеті, винахідником „коксакі" віруса, що дуже розповсюджений в Америці та спричинює різного роду захворіння. Ім'я Покійного науковця поміщено в довіднику „Визначні американці двохсотлітньої ери", виданім Американським Біографічним Інститутом. він працює теж у природничій секції НТШ, але і не покидає громадської праці. Ми, колишні його учні, професійно вишколюємо себе, займаємо становища, перебираємо громадські обов'язки, продовжуємо і педагогічний шлях наших великих попередників.

Недавно доля мене знову занесла до того ж замкового городу, який тепер став уже прикрасою міста Ваґнера. Надаремно шукала я малого ресторанчику, де організувалось українське життя, бо його вже заступив модерний будинок і хоча незміненим видався мені 15 бльок, де колись приміщувалася наша гімназія, а ще кращим стало Рирензе, спомини про величні дні, дні піднесення зі страшної руїни позбавлених рідного ґрунту юних сердець до бажання осягнути знання вічних правд, були цілий час зі мною. І тоді вирнули передо мною всі живі, як і ті, що вже відійшли у вічність наші любі професори, а між ними все лагідне, усміхнене обличчя проф. Миколи Остап'яка. Яка шкода, що не довелось мені зустріти опісля вже Покійного і поділитися з ним своїми враженнями про теперішній Байройт. Натомість припала мені така сумна честь попрощати нашого професора від імени учнів колишньої Української Таборової Гімназії в Байройті, яким, може в найбільш критичний момент їхнього юного життя, Покійний, враз із іншими виховниками - педагогами, вказали шлях до добра, краси, і природи.

✝

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ІВАН ГОМІШАК, член УНС Відд. 29 Б-ва Богоявлення Господнього в Нантікок, Па., помер 14 жовтня 1977 р. на 74 р. життя. Нар. в 1903 в Лансфорд, Па. і став чл. УНС. в 1953 р. Залишив у смутку синову Агнес і внука Михайла. Похорон відбувся 18 жовтня 1977 р. на цвинтарі Пресв. Марії в Лю Парк, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
Ольга Маліщак, секр.

КАТЕРИНА ЧЕМЕРИС, членка УНС Відд. 45 Т-ва Любов в Філядельфії, Па., померла 29 грудня 1977 р. на 78 р. життя. Стала чл. УНС в 1919 р. Залишила у смутку сина Михайла, сина Евгена і дочку Анну. Похорон відбувся 2 січня 1978 р. на цвинтарі Пресв. Марії в Факс Чейсі, Па.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

ПАВЛО КОЦЮРУБА, член УНС Відд. 433 Т-ва ім. І. Мазепи в Вест Айсліп, Н. Й., помер 30 грудня 1977 на 75 р. життя. Нар. в Старім Збаражі, пов. Збараж, Ураїна і став чл. УНС в 1958 р. Залишив у смутку дружину Йоганну, сина Славка і 3 внуків. Похорон відбувся 5 січня 1978 р. на цвинтарі в Норт Бабилон, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
Іванна Заверуха, секр.

КАТЕРИНА ГАГОН, членка УНС Відд. ім. о. А. Гончаренка в Ню Йорку, Н. Й., померла 21 грудня 1977 на 81 р. життя. Нар. в 1898 р. в с. Скоморохи, пов. Рогатин, Україна і стала чл. УНС в 1938 р. Залишила у смутку дочку Марію, сина Миколу. Похорон відбувся 23 грудня 1977 р. на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.
Вічна Їй Пам'ять!
В. Палідвор, секр.

ЕДВАРД ГУҐЕС, член УНС Відд. 489 в Ню Йорку, Н. Й., помер 10 грудня 1977 р. на 61 р. життя. Нар. в 1916 р. в Йонкерсі, Н. Й. Залишив у смутку дружину Вірджінію, синів Едварда мол., Дал і Роберта, дочку Джералдін. Похорон відбувся 14 грудня 1977 р. на цвинтарі св. Йосифа в Йонкерсі, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Шпетко, секр.

ІВАН НОВАК, довголітній член УНС і предсідник Відд. 236 Т-ва Вільні Козаки в Сейр, Па., помер 20 січня 1978 р. на 69 р. життя. Нар. в 1908 р. в Сейр, Па. і став чл. УНС в 1929 р. Похорон відбувся 23 січня 1978 р. на українському цвинтарі в Атенс, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

МАРІЯ БІДЕНВЕҐ, членка УНС Відд. 112 С-ва Пресв. Богородиці в Пармі, Огайо, померла 9 грудня 1977 р. на 76 р. життя. Нар. в 1897 р. в Україні і стала чл. УНС в 1936 р. Залишила у смутку братанка Михайла Шляхетку. Похорон відбувся 12 грудня 1977 до Кремар Крематорії в Фуллертон, Каліф.
Вічна Їй Пам'ять!
Марія Капраль, секр.

АННА ДМИТРІВ, членка УНС Відд. 217 Б-ва св. Йосафата в Рочестері, Н. Й., померла 7 січня 1978 на 87 р. життя. Нар. в 1891 р. в Україні і стала чл. УНС в 1933 р. Залишила у смутку сина Чарлі, дочок Фріду і Стеллу, 2 внуків, 3 правнуків, 5 праправнуків і ближчу та дальшу родину. Похорон відбувся 11 січня 1978 р. на цвинтарі Голі Сепулчер в Рочестері, Н. Й.
Вічна Їй Пам'ять!
Т. Кубарич, секр.

МАРІЯ ТИМЧИШИН, членка УНС Відд. 322 С-ва Пресв. Богородиці в Майплевуд, Н. Дж., померла 2 січня 1978 на 83 р. життя. Нар. в 1894 р. в Україні і стала чл. УНС в 1927 р. Залишила у смутку сина Михайла і дочку Стеллу, 2 внуків, двох братів і чотири сестри в Україні. Похорон відбувся 5 січня 1978 р. на цвинтарі Голлівуд Меморіял Парк в Юнійон, Н. Дж.
Вічна Їй Пам'ять!
А. Кейбіда, секр.

ЙОСИФ МОРОЗ, член УНС Відд. 217 Б-ва св. Йосафата в Рочестері, Н. Й., помер 10 січня 1978 на 74 р. життя. Нар. в 1904 р. в Медвидівці, Україна і став чл. УНС в 1952 р. Залишив у смутку дружину Анну, дочок Віру, Марію і Христину, синів Степана і Петра, 10 внуків і ближчу та дальшу родину. Похорон відбувся 14 січня 1978 р. на цвинтарі Голі Сепулчер в Рочестері, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
Т. Кубарич, секр.

ІВАН АНДРЕЙЧИН, член УНС Відд. 133 рекордовий секр. Т-ва ім. Б. Хмельницького в Нюарку, Н. Дж., помер на 70 р. життя. Нар. в 1909 р. в с. Красно, Україна і став чл. УНС в 1926 р. Залишив у смутку дружину Анну, дочок Барбару, Ірену і Александру. Похорон відбувся на цвинтарі Еверґрін в Гіллсайд, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ГЕРРІ ЯЦИНЯК мол., член УНС Відд. 182 Т-ва Українська Січ в Кліфтоні, Н. Дж., помер 17 січня 1978 на 58 р. життя. Нар. в 1919 р. в Пассейку, Н. Дж. і став чл. УНС в 1969 р. Залишив у смутку дружину Марію, батька і двох братів. Похорон відбувся 23 січня 1978 р. на цвинтарі Іст Ріджлавн в Кліфтоні, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
Г. Клименко, секр.

АННА ГЕРРІС, членка УНС Відд. 429 Б-ва свв. Петра і Павла в Фріленд, Па., померла 11 січня 1978 на 73 р. життя. Нар. в 1904 р. в Сіняві, пов. Збараж, Україна і стала чл. УНС в 1967 р. Залишила у смутку сестрінку Марію Кей, шваґра, сестру Лену та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 13 січня 1978 р. на цвинтарі Святого Духа в Ковтсвілл, Па.
Вічна Їй Пам'ть!
М. К. Врублевська, секр.

ДАМЯН ГНАТЮК, член УНС Відд. 37 С-ва Любови в Елізабет, Н. Дж., помер 28 серпня 1977 на 86 р. життя. Нар. в 1891 р. в Бродах, Україна і став чл. УНС в 1943 р. Залишив у смутку дружину Анну, сина Вілліяма, дочок Анну, Ольгу, Марію, брата Василя 10 внуків і 9 правнуків. Похорон відбувся 31 серпня 1977 на цвинтарі Кальварія в Лонг Айленд Сіті, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
Анна Гнатюк, секр.

МИХАЙЛО БАЦ, член УНС Відд. 120 Б-ва св. Миколая в Аліквіппа, Па., помер 28 жовтня 1977 на 86 р. життя. Нар. в 1891 р. і став чл. УНС 1922. Залишив у смутку дружину Катерину, дочок Анну, Ольгу, Пат і Марію, синів Володимира і Івана та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 31 жовтня 1977 р. на цвинтарі Мт. Олівет в Аліквіппа, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Рефт, секр.

РАССЕЛ ГРИВНАК, член УНС Відд. 29 Б-ва Преображення Господнього в Нантікок, Па., помер 31 липня 1977 р. на 54 р. життя. Нар. в 1923 в Лавер Ашон, Па. і став чл. УНС в 1948 р. Залишив у смутку сетри Марію, Целю і Анну, братів Михайла, Івана і Данила. Похорон відбувся 2 серпня 1977 на українському кат. цвинтарі Преображення Господнього в Нантікок, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
Ольга Маліщак, секр.

МИХАЙЛО БАРАН, член УНС Відд. 130 Б-ва св. Володимира в Ню Йорку, Н. Й., помер 2 січня 1978 на 81 р. життя. Нар. 1896 р. і став чл. УНС в 1943 р. Залишив у смутку дружину Марію. Похорон відбувся 5 січня 1977 р. на цвинтарі Пресв. Марії в Флашінгу, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
Ю. Юрків, секр.

ТАРЗАН, Ч. 7918. Дивні накази



На малій галявині серед джунглів проходить дивна сцена...

Чи він жартує собі з нас?! Ці дикі звірі дійсно слухають його наказів?!

Кріґ-аг!!! Виглядає, що наступні доручення дістанемо ми!

Так, Семе,.. Почуваюся немов я належу до якогось звіринця!